

**МАКЕДОНСКО
КРЕДИТНО БИРО**

**ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
ЗА РАБОТЕЊЕТО ВО 2017 ГОДИНА**

Скопје, февруари 2018

Содржина

Вовед.....	4
1. ИЗВРШЕНИ РАБОТИ И СОЗДАДЕНИ ПЕРФОРМАНСИ.....	6
Издадени извештаи на членки.....	6
Корисници според економски сектори.....	7
Банки.....	7
Телекомуникациски оператори.....	8
Финансиски друштва.....	8
Реален сектор.....	9
Други даватели на кредити.....	9
Штедилници.....	10
Физички лица кои не се сметаат за трговци согласно ЗТД.....	10
Издавање извештаи за субјектите на податоци.....	10
Сопствени извештаи.....	10
ПОНУДА НА ДРУГИ УСЛУГИ.....	11
Аналитички извештаи за финансискиот сектор.....	11
Портфолио анализа.....	11
Споредбена анализа.....	11
Ажурирање на базите на податоците на членките.....	11
Меѓународни извештаи за странски компании.....	12
Алармен систем за известување на субјекти (АСИС).....	12
ПОНУДА НА НОВИ УСЛУГИ.....	12
Веб сервис за оценување на кредитна способност.....	12
2. ДРУГИ АКТИВНОСТИ.....	13
Управување со базата на податоци.....	13
Контрола на точноста на податоците.....	14
Доверливост и заштита на податоците.....	15
Усогласување со законската регулатива за заштита на личните податоци.....	15
Информатичка технологија.....	16
Промоција и промотивни кампањи.....	16
Дополнување на Тарифата на надоместоци.....	16
Изменување и дополнување на Законот за кредитно биро.....	16
Меѓународна соработка.....	17
ИСО Сертификати.....	17
3. РАБОТА НА ОРГАНИТЕ НА МКБ.....	18
Собрание на акционери.....	18
Одбор на директори.....	18
Организациска структура и човечки ресурси.....	19
4. ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ.....	20
ЗАКЛУЧНИ СОГЛЕДУВАЊА.....	24
Приходи.....	24
Трошоци.....	24
Откуп на софтверско решение за работа на кредитно биро.....	27
Враќање долг кон КИБС по основ на позајмици.....	27
Финансиски резултат.....	28

Вовед

Во текот на 2017 година МКБ продолжи со посветено и одговорно работење, со цел ефикасно остварување на целите и задачите предвидени во Планот и програмата за работа за 2017 година.

Своите напори ги насочи кон зголемување на приходите од дадените услуги и одржување ниско ниво на оперативните трошоци, што придонесе за остварување позитивен финансиски резултат.

Во 2017 година е остварен вкупен приход во износ од 38.899.395,00 денари, со што за 21,5% е надминат планираниот приход. Остварениот приход во 2017 година бележи зголемување за 54,8% во однос на остварениот приход во 2016 година.

Во 2017 година се реализирани вкупни трошоци во износ од 14.738.997,00 денари и бележат намалување за 9,6% во однос на планираните трошоци. Во споредба со претходната година, трошоците се помали за 13,3%.

Остварена е добивка пред оданочување во износ од 24.160.398,00 денари. По одбивањето на данокот на добивка во износ од 2.433.598,00 денари, нето добивката изнесува 21.726.800,00 денари и изнесува 55,8% од вкупните приходи.

Зголемувањето на приходите е резултат на:

- зголемен ангажман на менаџментот и вработените во делот на подобрување на извештаите преку навремено обработување и ажурирање на податоците, како и воведувањето нова политика за промоција и маркетинг што допринесе за зголемување на побарувачката за производите и услугите на МКБ од страна на постојните членки и приклучување на нови корисници.

Во 2017 година издадени се вкупно 612.276 кориснички извештаи, што претставува пораст од 30% во споредба со минатата година.

Бројот на издадени Сопствени извештаи, исто така, забележа пораст.

Најголеми корисници на извештаи и оваа година се банките со 66% учество во вкупниот број издадени извештаи, потоа следат телекомуникациските оператори со 19% учество и финансиските друштва со 10% учество.

Во споредба со 2016 година, финансиските друштва ја зголемија побарувачката на извештаи за 256%.

Интересот за услугите на МКБ кај корисниците беше зголемен и за другите услуги, и тоа:

- Аналитички извештаи за финансискиот сектор;
- Ажурирање на базите на податоци на членките;
- Меѓународни извештаи со бонитетни информации за повеќе од 200 милиони компании од над 230 земји од светот,
- Алармен Систем за Известување Субјекти – АСИС, за следење на промените во податоците на субјектите на податоци и
- Веб сервис за оценување на кредитна способност.

Особено внимание се посветуваше на редовна комуникација и соработка со сите корисници на услугите, со цел задоволување на нивните потреби.

Во текот на годината, МКБ дополнително ја зголеми базата на податоци, како резултат на грижата која се посветува за тоа. Продолжи да се посветува особено внимание и на контрола на

квалитетот на податоците по пат на редовна проверка на податоците што се доставуваат од членките.

Доверливоста и заштитата на податоците продолжи да се обезбедува со воспоставување соодветни административни, технички и организациски мерки.

Во интерес на работењето, како и понатамошниот развој и унапредување на МКБ, беше откупено софтверското решение за работа на кредитно биро од КИБС АД Скопје.

Управувани од барањата на корисниците имплементиран е интегриран менаџмент систем за управување со квалитет и управување со сигурност на информациите согласно меѓународните стандарди ISO 9001:2008 и ISO 27001:2013.

Постигнатите резултати од работењето не би можеле да се остварат без квалитетниот ангажман на членовите на Одборот на директори и на основачот КИБС, која се реализираше преку соработка со органите на управување и менаџментот, како и секојдневната соработка на оперативно ниво.

1. ИЗВРШЕНИ РАБОТИ И СОЗДАДЕНИ ПЕРФОРМАНСИ

МКБ во 2017 година успешно ги реализираше задачите утврдени со Планот и програмата за работа на Македонско кредитно биро АД Скопје за 2017 година.

Деловната активност во текот на годината беше насочена кон зголемување на обемот на извршени работи, задоволување на интересот и барањата на членките, како и за обезбедување на ликвидно работење и редовно и навремено намирување на доспеаните обврски.

ИЗДАДЕНИ ИЗВЕШТАИ НА ЧЛЕНКИ

Во 2017 година продолжи позитивниот тренд на пораст на бројот на издадени кориснички извештаи. Зголемувањето е резултат на зголемената побарувачка од постојните членки, како и на приклучувањето на нови корисници, за што беа преземени активности кои вклучија промоции, презентации, средби и посети.

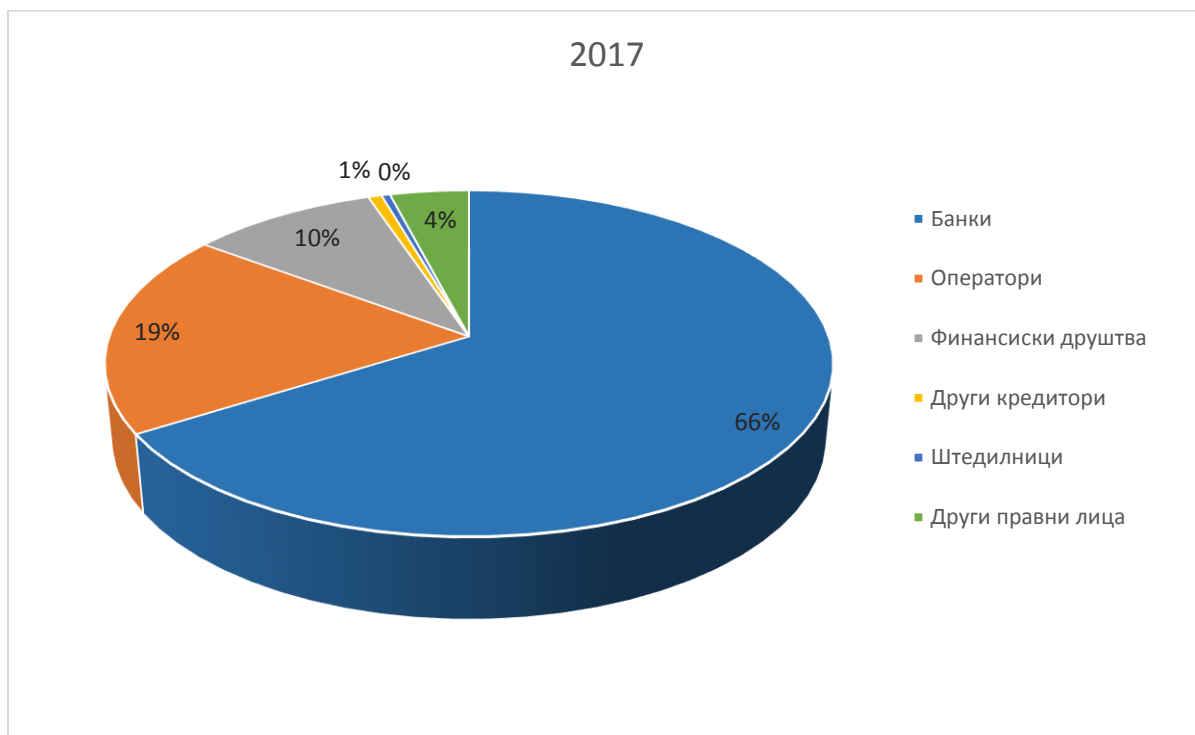
Вкупниот број на издадени кориснички извештаи изнесува 612.276, од кои 596.422 за физички лица и 15.854 за правни лица. Во споредба со 2016 година издадени се за 30% повеќе кориснички извештаи.

Тип на субјект на податоци	Број на издадени извештаи
Физички лица	596.422
Правни лица	15.854
Вкупно	612.276

Движење на бројот на издадени извештаи по години:

Корисници според економски сектори

Банки

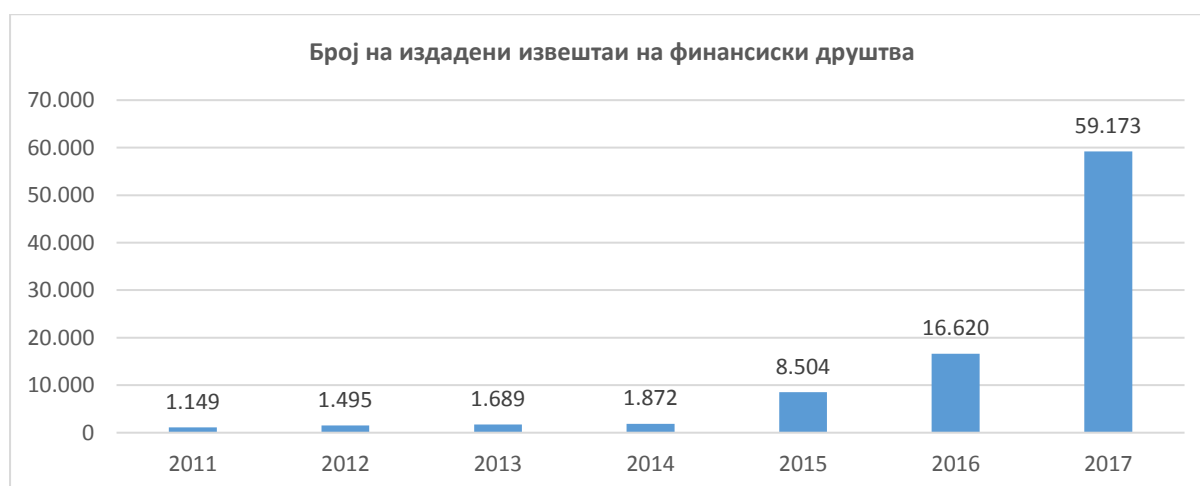
Банките и во 2017 година се најголеми корисници на извештаите за обврските на правни и физички лица. Вкупниот број на издадени извештаи на банки изнесува 404.808 што претставува 66% од вкупно издадените извештаи. Во споредба со минатата година издадени се за 26% повеќе извештаи на банките. Зголемувањето се должи на зголемениот интерес за извештаите кај сите банки.

Телекомуникациски оператори

Телекомуникациските оператори се вторите по големина корисници со учество од 19%. Во 2017 година издадени се вкупно 116.535 извештаи, што претставува пораст за 26,7% во споредба со минатата година. Зголемувањето се должи на зголемениот интерес за извештаите кај најголемите телекомуникациски оператори оне.Вип и Македонски телеком.

Финансиски друштва

Финансиските друштва се позиционираа на трето место како корисници на податоци со учество од 10% во вкупно издадените извештаи.

Се продолжи со активно следење на движењата во секторот на финансиски друштва и привлекување во членство на сите нови друштва лиценцирани за вршење вакви активности. Две друштва станаа нови членки и корисници на податоци. Вкупниот број на издадени извештаи на

финансиски друштва изнесува 59.173 што претставува пораст за 256% во споредба со минатата година.

Реален сектор

Реалниот сектор е четврт по големина корисник на податоци, чие учеството во вкупно издадените извештаи изнесува 4%.

Најголеми корисници се компаниите од секторите за потрошувачки добра и малопродажба. Вкупниот број на издадени извештаи изнесува 24.916, што е за околу 27,7% намалување во споредба со 2016 година. Намалувањето е резултат на намалена побарувачка за производите кои ги нудат компаниите од малопродажбата, што придонесува за намалување на бројот на повлечени извештаи.

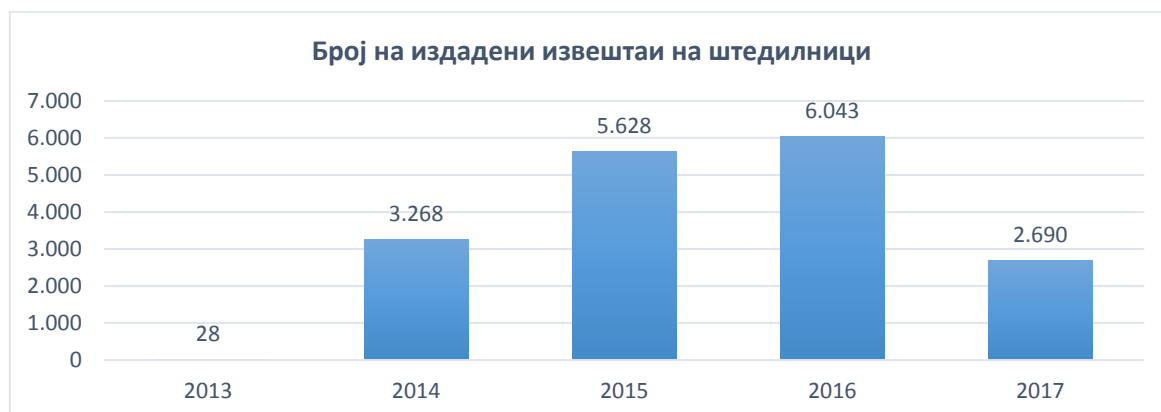
Во текот на годината се презедоа активности за да се промовира МКБ кај претпријатијата од производниот и услужен сектор.

Други даватели на кредити

Другите кредитори (Хоризонти и Волво Македонија) го задржаа своето учество од 1% во вкупно издадените извештаи. Вкупно се издадени 4281 извештаи, што е за 6% повеќе во споредба со 2016 година.

Штедилници

Со продолжување на трендот на преминување на штедилниците во финансиски друштва се намалува бројот на повлечени извештаи од штедилниците, а за сметка на тоа расте бројот на повлечени извештаи од финансиските друштва.

Физички лица кои не се сметаат за трговци согласно Законот за трговски друштва

Во 2017 година продолжија активностите за привлекување во членство и на физички лица кои не се сметаат за трговци согласно Законот за трговски друштва, како нов пазарен сегмент за МКБ. За таа цел, се реализираа средби со Комората на извршители и повеќе адвокатски друштва.

ИЗДАВАЊЕ ИЗВЕШТАИ ЗА СУБЈЕКТИТЕ НА ПОДАТОЦИ

Сопствени извештаи

Бројот на издадени Сопствени извештаи продолжува да бележи постојан пораст од година во година. Во 2017 година се издадени вкупно 1481 Сопствен извештај, од кои 1443 извештаи, односно 97,4% за физички лица и 38 извештаи, односно 2,5% за правни лица. Во споредба со 2016 година издадени се за 8% повеќе Сопствени извештаи.

Во текот на годината беа преземени маркетинг активности за промоцијата на МКБ преку социјалните медиуми, радио, телевизија, веб портали и саеми, со цел анимирање на интересот на граѓаните и зголемување на бројот на издадени извештаи.

Тип на субјект на податоци	Број на издадени извештаи
Физички лица	1443
Правни лица	38
Вкупно	1481

Движење на бројот на издадени извештаи по години:

ПОНУДА НА ДРУГИ УСЛУГИ

Аналитички извештаи за финансискиот сектор

Портфолио анализа

Оваа услуга обезбедува сеопфатна анализа на целото портфолио на членката, а може да се групираат, профилираат и сегментираат групи кои ќе го помогнат развојот на ефективен ризик. МКБ анализата може да ја изведе на секое портфолио на членката зачувано во рамките на МКБ и според критериуми зададени од членката. Портфолио анализата претставува корисна алатка за квалитативна проценка на промените што се случуваат во портфолиото што помага во управувањето со кредитниот ризик на бизнисот во целина и по групи на клиенти.

Во 2017 година две банки станаа корисници на оваа услуга.

Споредбена анализа

Споредбената анализа е опционално продолжување на Портфолио анализата, која им овозможува на корисниците да ги разберат трендовите и промените во перформансите на портфолиото во споредба со целината на секторот во која работат или во споредба со група на членки кои припаѓаат на истиот сектор. Резултатите од анализата може да се користат за процена и насочување на бизнис стратегиите.

Во 2017 година две банки станаа корисници на оваа услуга.

Ажурирање на базите на податоците на членките

По добиена согласност од Дирекцијата за заштита на личните податоци, МКБ започна да нуди услуга на членки за ажурирање на базите на податоци со кои тие располагаат, што се јавува како потреба во нивното работење.

Корисници на услугата станаа 4 компании од секторот на енергетика, комуналната дејност и реалниот сектор.

Меѓународни извештаи за странски компании

Во 2016 година, МКБ започна со издавање Меѓународни извештаи со бонитетни информации за странски компании. Извештаите се наменети за сите македонски компании кои се вклучени во меѓународни односи со партнери, клиенти и добавувачи од целиот свет.

Со ваквата услуга, МКБ нуди единствена можност на компаниите од Република Македонија да побараат меѓународни извештаи со бонитетни информации за повеќе од 200 милиони компании од над 230 земји од целиот свет.

Алармен Систем за Известување на Субјекти (АСИС)

Со оваа услуга на субјектите на податоци им се овозможува континуирано примање e-mail известувања за секоја негативна или позитивна промена во нивното кредитно досие, кои се однесуваат на отворање и затворање на кредитна обврска, пријава како жирант/кокредитобарател на кредит и затворање на жиранство/кокредитобарателство, потоа известувања за статусот на платежните картички, блокада/деблокада на сметките, неплатени обврски со доцнење од 30-60 дена, 60-90 дена и доцнење над 90 дена.

Во текот на годината се регистрирани 59 претплатници на услугата.

ПОНУДА НА НОВИ УСЛУГИ

Веб сервис за оценување на кредитната способност

Во 2017 година се зголеми понудата со нова услуга за членките од финансискиот сектор. Новата услуга се однесува на изработка на веб сервис за оценување на кредитната способност на апликантите, согласно критериуми зададени од страна на членките, со цел да може да вршат автоматско одобрување на апликации.

Во 2017 година едно финансиско друштво стана корисник на оваа услуга.

2. ДРУГИ АКТИВНОСТИ

Управување со база на податоци

МКБ создаде голема база за обврските на правните и физичките лица, како резултат на грижата која се посветува за постојано зголемување и одржување висок квалитет на податоците со кои располага, како важен фактор за придобивање на интересот на членките за нивно користење.

Вкупен број на субјекти на податоци по години

Година	Физички лица	Правни лица	Вкупно
2010	886.426	55.340	941.766
2011	977.259	64.402	1.041.661
2012	1.079.497	74.864	1.154.361
2013	1.167.686	84.187	1.251.873
2014	1.229.623	92.430	1.322.053
2015	1.284.214	97.963	1.382.177
2016	1.344.174	103.676	1.447.850
2017	1.420.337	117.985	1.538.322

Во базата на податоци се содржани податоци за вкупно 4.059.968 обврски на правни и физички лица по основ на кредити, гаранции, акредитиви, платежни картички, финансиски лизинг, даноци, телекомуникациски услуги, комунални давачки, придонеси и обврски по основ на користење на други услуги. Податоците се поделени во четири групи и тоа:

- група Кредити, во која спаѓаат: кредити, лизинг, гаранции, акредитиви,
- група Сметки, во која спаѓаат: кредитни картички и трансакциски сметки со дозволено пречекорување,
- група Долгови, во која спаѓаат: даноци, такси, придонеси, обврски кон телекомуникациски услуги и обврски по основ на користење на други услуги, кои се доставуваат на дневно ниво и
- група Кумулативни долгови: комунални давачки и обврски по основ на користење на други услуги кои се доставуваат на месечно ниво.

Вкупен број на обврски по години

Година	Вкупен број на обврски
2010	2.089.366
2011	2.529.705
2012	3.123.264
2013	3.686.860
2014	3.674.227
2015	3.261.411
2016	3.305.478
2017	4.059.968

Контрола на точноста на податоците

МКБ продолжи да посветува особено внимание на контрола на квалитетот на податоците по пат на редовна проверка на податоците што се доставуваат од членките, а развиен е и ефикасен систем за рекламации.

Податоците имаат висока точност за реално да ја отсликаат фактичката состојба на обврските на субјектот на податоци. Учеството на примените рекламации во вкупниот број издадени извештаи во континуитет се одржува на ниско ниво, што е потврда за квалитетот и точноста на податоците.

Рекламации	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Примени рекламации	11	126	187	136	391	433	598
Издадени извештаи	34.562	109.580	183.364	284.027	323.075	471.037	613.757
Учество на примените рекламации во вкупниот број издадени извештаи	0,03%	0,11%	0,10%	0,05%	0,12%	0,09%	0,09%

Во согласност со Законот за кредитно биро рекламациите се решаваат во рок до 15 дена од приемот на Барањето за оспорување на податоците.

Во 2017 година се примени 598 Барања за оспорување на податоци од страна на субјектите и корисниците на податоци. Од нив 556 се решени, додека за 42 рекламации давателите на податоци не доставиле одговор повеќе од 10 дена. Во просек давателите на податоци даваат одговор во рок од 3 дена.

Вкупен бр. поднесени рекламации	Бр. на решени рекламации	Прифатени рекламации од давател	Одбиени рекламации од давател	Просечен бр. денови за решавање рекламации	Бр. на нерешени рекламации
598	556	494	62	3,3	42

Доверливост и заштита на податоците

Податоците и извештаите за поединечните лица кои се стекнати при вршење на кои било активности на МКБ, претставуваат деловна тајна која МКБ, сите Даватели на податоци и Корисници на податоци се должни да ја заштитат и чуваат. Во досегашното работење не се утврдени случаи на злоупотреба на податоци. Комплетирана е целокупната документација за технички и организациски мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци на МКБ. Дирекцијата за заштита на личните податоци, која врши надзор и контрола врз работењето на МКБ во делот на заштита на личните податоци, има дадено согласност за неговите акти во делот на заштитата на личните податоци.

Усогласување со законската регулатива за заштита на личните податоци

Имајќи ја предвид функцијата на МКБ и фактот дека располага и управува со база на податоци од доверлив карактер, во текот на годината се продолжи во континуитет да се следат прописите за заштита на личните податоци. При тоа, се водеше грижа целокупната документација за технички и организациски мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци, Договорите кои МКБ ги склучува со членките и со КИБС, како обработувач на податоци за сметка на МКБ, да бидат во целост усогласени со прописите за заштита на личните

податоци. Во таа насока, се применуваа потребните процедури за заштита на личните податоци и се продолжи со редовни контроли на работењето на КИБС АД Скопје, како обработувач на податоците за сметка на МКБ, и тоа на актите и интерната документација, хардверскиот и софтверскиот систем и користењето на медиумите.

Информатичка технологија

Во интерес на работењето на МКБ, како и неговиот понатамошен развој и унапредување, во 2017 година беше откупено софтверското решение за работа на кредитно биро, кое е развиено и имплементирано во МКБ од страна на КИБС АД Скопје.

Во текот на годината се реализирани надградби и подобрувања на постојните ИТ системи коишто овозможуваат зголемена функционалност и достапност до услугите на МКБ.

Промоција и промотивни кампањи

Маркетинг активностите беа насочени кон промоција на МКБ и неговите производи и услуги кај сите потенцијални корисници, со цел јакнење на општата свесност за придобивките од МКБ.

Во текот на извештајниот период се презедоа следните активности:

1. Водење на facebook fan страна.
2. Редовно објавување на продажни, едукативни и рекреативни постови на facebook профилот на МКБ.
3. Гостување на телевизија.
4. Објава во неделникот „Капитал“.
5. ПР текстови на повеќе веб портали.
6. Веб банери на повеќе портали.
7. Рекламен спот на повеќе радио станици.
8. Pop up рекламен спот на телевизија.
9. Промоција на Саем на финансии.
10. Промоција на Технома 2017.
11. Промоција во Рамстор Мол.
12. Испечатени се нови промотивни материјали за производите и услугите на Друштвото.

Дополнување на Тарифата на надоместоци

Се воспостави методологија за утврдување на цена на чинење на производите и услугите на МКБ, со што се изврши подобрување на начинот на тарифирање.

Изменување и дополнување на Закон за кредитно биро

Во тек е иницијатива за изменување и дополнување на Закон за кредитно биро што МКБ ја има поднесено до Министерството за финансии. Со иницијативата се предлага проширување на опсегот на податоци со кои би располагало Друштвото, потоа опсегот на корисници на податоци,

како и создавање законска можност за воведување нова услуга за оценување на кредитната способност на субјектите (СКОРИНГ).

Се очекува во текот на 2018 година да биде донесен Закон за изменување и дополнување на Законот за кредитно биро во кој ќе бидат вградени предложените измени.

Меѓународна соработка

Во соработка со Италијанското кредитно биро CRIF S.P.A, МКБ издава Меѓународни извештаи со бонитетни информации за странски компании. Извештаите се наменети за сите македонски компании кои се вклучени во меѓународни односи со партнери, клиенти и добавувачи од целиот свет.

ИСО Сертификати

Македонско кредитно биро посветено работи на подобрување на квалитетот на своите производи и услуги. Управувано од барањата на корисниците, во 2017 година е имплементиран интегриран менаџмент систем за управување со квалитет и управување со сигурност на информациите согласно меѓународните стандарди ISO 9001:2008 и ISO 27001:2013.

3. РАБОТА НА ОРГАНИТЕ НА МКБ

Во 2017 година органите на управување на МКБ ги извршуваа своите активности во рамки на надлежностите согласно закон и актите на МКБ. Надоместоците за работата на членовите на органите на управување се наведени во белешките на ревизорските финансиски извештаи, кои се јавно достапни.

Собрание на акционери

Согласно Статутот на МКБ, правата и обврските на Собранието на акционери се извршуваат од страна на Управниот одбор на КИБС АД Скопје, во својство на единствен акционер.

Во текот на 2017 година, Собранието одржа една редовна седница.

На редовната седница Собранието ги усвои финансиските извештаи за 2016 година ревидирани од ревизорско друштво, годишната сметка за времето од 01.01 до 31.12.2016 година и Годишниот извештај за работењето на Македонско кредитно биро во 2016 година, потоа Одлука за распределување на добивката за 2016 година, извештај за работењето на Одборот на директори на Македонско кредитно биро АД Скопје во 2016 година, колективно и од аспект на поединечните членови, одлуки за одобрување на работата на членовите на Одборот на директори, како и Одлука за определување друштво за ревизија на годишната сметка и финансиските извештаи на Македонско кредитно биро АД Скопје за 2017 година.

Одбор на директори

МКБ има едностепен систем на управување. Одборот на директори е орган на управување, кој во делокругот на овластувањата определени со закон и Статутот на МКБ, управува со Друштвото во рамките на предметот на работењето и дејствува во сите околности во име на Друштвото.

Одборот брои 3 члена, еден извршен и двајца неизвршни, од кои едниот од неизвршните членови е независен. Извршниот член на Одборот на директори ја извршува функцијата Главен извршен директор и го застапува Друштвото во однос на трети лица и е одговорен за водење на Друштвото во рамките на своите овластувања.

Членови на Одборот на директори:

1. Благица Здравковска, Претседател на Одборот на директори,
2. Тони Трајанов, Извршен член на Одборот на директори и Главен извршен директор на Македонско кредитно биро АД Скопје и
3. Зоранчо Алексов, Неизвршен и независен член на Одборот на директори.

Одборот на директори во текот на 2017 година управуваше со работењето на друштвото и се грижеше за реализација на Планот и програмата за работа и остварување на зацртаните цели за годината.

Одборот на директори одржа вкупно 9 седници.

Организациска структура и човечки ресурси

Во 2017 година Оперативното работење се извршуваше преку 5 вработени лица. Покрај Главниот извршен директор и Директорот за оперативни работи, работните задачи ги извршуваа: службеник за правни, кадровски и административно – технички работи, службеник за работа со клиенти и службеник за информатичка технологија.

4. ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ

Основната главнина на друштвото изнесува 30.000 евра и се состои од 300 акции. Акциите се регистрирани и се водат во Централниот депозитар за хартии од вредност.

Основачот, Клириншка куќа КИБС АД Скопје е единствен акционер и сопственик на акциите.

ВКУПНИТЕ ПРИХОДИ во 2017 година изнесуваат 38.899.395,00 денари и во споредба со планираните приходи бележат зголемување за 21,5%, додека во однос на вкупните приходи остварени во 2016 година бележат зголемување за 54,8%.

ВКУПНИТЕ ТРОШОЦИ во 2017 година изнесуваат 14.738.997,00 денари и во однос на планираните трошоци бележат намалување за 9,6%. Додека во однос на вкупните трошоци остварени во 2016 година бележат намалување за 13,3%.

Остварените приходи и трошоци по видови во 2017 година споредени со финансискиот план за 2017 година и остварените приходи и трошоци во 2017 година се дадени во Преглед бр.1 во продолжение на текстот.

